

קונטרס מכתבי התעוררות בענין השחיטה

חלק א' - שנת תשל"ג - תשל"ט לפ"ק, עם הוספות חדשות,
כל מה שכתוב כאן נוגע לכל הבתי שחיטה בכל העולם כולו
[ראה באריכות בחלק ב']

חלק ח

אור הזוהר 479 * כסליו תשע"ד

מפעל הזוהר העולמי

בנישאות כ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א מחבר למעלה מאלף ספרים טל: 0527651911

גדולי הצדיקים ואומרים ללמוד זוהר הקדוש

גם ידוע שלפני איזה שנים קם רב תלמיד חכם באסיפה המונית של התאחדות הרבנים, ואמר ברבים שהשחיטה אינה בסדר, ואמר בפירוש שאילו ראו הרבנים הת"ח היראים את כל התנהגות השחיטה, אף אחד מהם לא היה אוכל מבשר פגול היא. ונעשה אז רעש גדול שלרגע היתה מהומה גדולה. עד שקם אחד מבעלי חנופה המקבל טובות ממון ושאר דברים, והציע לסדר את הענין לפני ועד הכשרות ושהם יעינינו ויתקנו את הענין.

אבל בעונותינו הרבים נשכח מכל הענין בזדון, ולא נעשה דבר. ועוד יותר מזה, שהשני רבנים המשגיחים אמרו בפירוש שאין באים לשום מיל מארט לא בברוקלין ולא במאנהעטען ולא בבראנקס, אלא כל הענין הוא הפקר גמור, רק מדפיסים את שמם של שני הרבנים שכל המיל מארטס תחת השגחתם, ותנו לא מידי. ממש מעשה רבני אַמעריקע.

והדבר מכאיב ביותר, הלא הן הם הרבנים של אַמעריקע, ובטח אלו ששמעו הרבנים המכשירים במקומות מולדתם היו צועקים ושואגים געוואלד אַמעריקע איז טריפה, והלא הם בעצמם אינם טובים מהם. ואף רב אחד לא היה אוכל אצל בעלי המיעל מארט בביתם, ומדוע בחנותם יש להם נאמנות.

ועכשיו נדבר על עצם מעשה השחיטה והשוחטים. הנה ידוע שמה שמכונה גלאַט אינו גלאַט בכלל, כי גלאַט ממש הוא בערך עשרה אחוזים, ובעונותינו הרבים מכיון שהשיבות של יוצאי אונגאַרן רצו לחקות אחר מעשה ישיבות ליטא נזנח לימוד מס' חולין וש"ע י"ד בהישיבות שהיו לומדים בכל מקומות מושבותינו, ושברך זה היה בכל ישיבת אונגאַרן ממרן החתם סופר שקיבל דרך זה מגאוני אשכנז, מר"נ אַדלער

ה. גם ישנם כמה בירורים וראיות ברורות שלקחו "שחיטת גלאַט" של רבני ושוחטי אַמעריקע, ושמו עליהם כרטיסים ופלאַמבעס גלאַט, ומכרו את זה לכמה וכמה בעלי מלונות, ופונדקים, ישיבות, קעמפס כמו בתורת שחיטת גלאַט המהודרת, בזמן שלא היה בגדר אנושי להספיק כל צרכי גלאַט, כי אז הלכו שלובי זרוע עם בעלי ה"א-י", וכל מקום שהיתה תחת הכשר "א-י" היו צריכים ליקח מהם בשר, וגם ידוע שהעסק היה טוב מאד, ובעלי ה"א-י" ידעו מכל הנעשה, ובעלי המכשירים גם כן ידעו מהנעשה, אבל העלימו עין בכוונה, וכל אחד מהמכשירים הראה באצבעו על גיסו שהוא אשם בדבר.

ו. גם איזה רבנים חברי התאחדות הרבנים שלקחו מאכלי כבוד המכונה "לעבער קנישעס", והיו שנתבשלו ונעבדו אצל מחללי שבת בפרהסיא שעשו קנישעס כאלה מנבילות וטריפות ממש באלו הכלים בלי שום השגחה, והיה גם קרוב לודאי שבעל בית החרושת החליף את הכבדים שלו באיזה נבילות וטריפות ממש, כי להקנישעס אין שום חילוק, ואי אפשר להכיר, וגם לא ידעו איזה מינים הוא מערב לתוכם.

והנה על כל אלו הדברים בעצמם הטבח אין לו שום נאמנות לסחור בכשרות, ואין די לו במשגיח, אלא צריך להיות השגחה מעולה כל כך עד שאי אפשר לבעל החנות להכניס לחנותו שום דבר בלי המשגיח, וגם הוא לא ישלם להמשגיח, ולא יקבל שכרו מבעל החנות כי אם מקהילה ציבורית שאינה מתייראת מהסוחר ומהמשגיח, ובזה המשגיח יהיה המשגיח הממונה על הסוחר מהקהילה לקבל מהם שכרם, כי בלא זה הלא עדות הרבנים אינה שוה כלום, ואפילו לא הנייר שכתוב ההכשר שלהם עליהם, כי הרי הם נוטלים שכר להעיד ועדותם בטלה ומבוטלת מעיקרא.

והנה הרב המכשיר כתב גם כן בנדון השחיטה התלוי שהכשירו, והנה גם בזה העיד שקר כי ידוע שבעת שהוא כתב את תשובתו ובשעה שעלה על הפרק היו שוחטין לערך שלושים בהמות לשעה, לא ששים ושבעים, וממילא גם בזה יש חשש גדול.

העיקר היא שבמדינות אייראפא היתה השחיטה מלאכת הקודש, והיו מייקרים את השו"ב, וכאן הוא פועל פשוט, ואפילו אם יארע איזה שאלות ששחט שלא כהוגן וכדומה מתבייש להודות ולומר שעשה הגרמה או חלדה או שלא שלא שחט את כל הסימנים, כי יאמרו עליו שהוא בטלן, וגם הבעלים יצעקו עליו שמטריף להם על חנם.

חושבני שעוד פרט אחד צריכים לברר, וזהו שמה שאומרים שאם מטריף אין בזה כלום, כי מוכרים הבהמה לטריפות בלי שום הפסד, זהו שקר מפורסם שהרבנים המכשירים בדו מלבם באמצעות הסוחר, הלא ידוע שמביאים בהמות החיים למקומות אלו רק לשחיטה כשרה, כי בעד טריפות נותרין אותן בשיקאגא ובמקומות הסמוכין להם, זה צחוק מכאיב, כי כמה מאות אברכים לוקחים רק מהאיטליז שלו, כי מדמין בנפשם שיש לו שחיטה עצמאית ובאמת לא דובים ולא יער, נמצא איפוא שכל בעלי חנויות הבשר לוקחים כל הבשר בלי שום השגחה ממנו.

וכן מעשה הגבינות, הכסילים מדמים בנפשם שיש כאן למעשה שני בתי חרושת (קאמפאניס) המייצרים מאכלי חֶלֶב, אך למעשה הם אחד, ורק שני שמות נרדפים. וישנם כאלה שמהדרים ליקח מאכלי חֶלֶב שלו, ולא עולה בדעתם שהוא ובניו הבורים אינם יודעים מהנעשה מאומה רח"ל. או לאותה בושה או לאותה כלימה, רב מובהק מכמה דורות בנו ובן בנו של ת"ח וגדולי הדור יתן השגחות ולא ידע מאומה מה נעשה שם וכו', ובפרט שזקיננו כותב בפירושו שלא לתת השגחה אלא אם כן יודע שבעלי המסחר שיש להם נאמנות, וכאן אינו יודע מימינו לשמאלו אפילו מה שנעשה ואיך נעשה.

ובזה אשים קיצי למילין, והרחמן הוא ישיב שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה בביאת בן דוד ב"ב, ונזכה לאכול מאכלות כשרים ומתוקנים אמון.

ועתה אדבר משפטים עם הועד הכשרות פה באַרָא פֶאָרְק, הלא אתם אומרים שאתם עוסקים לשם שמים, מדוע אתם מחרישים אודות קירש סאדא, הלא לפי המדובר שלחתם שם מבקרים שבדקו ומצאו הכל כהוגן, ואם אמת נכון הדבר למה אתם יראים להגיד האמת הלא כתיב ולא תגורו מפני איש.

שנית, ידעתם מכל הנעשה בעניני עופות ששוחטים יותר מאלף לשעה, ויש גם העתקת מכתב מרב גדול מפורסם הדר בווייליאמסבורג (ע"ל מכתב...) שכתב בפירושו להתאחדות הרבנים

ומבעל הפלאה ועוד, מהרבי ר' יונתן ומרן הפני יהושע שהנהיגו ישיבות גדולות באשכנז ולמדו בכל עת ועונה ש"ע י"ד עם התלמידים, ועכשיו מטעם זה ישנם מאות בני תורה שאינם יודעים מה זה סירכא בריאה ומהו גלאַט, ואילו ידעו היתה טובה גדולה לעולם שהיו מתחקים אחר מעשה השוחטים והמכשירים והיו מכירים את הענין כי רע הוא.

והנה מבואר בפירוש בשמ"ח ובתבואות שור שכל סירכא שאינה נפסקת כשמכניס אצבעו תחתיה ומגביה קצת, הרי הוא סירכא ככל דיני סירכות ואינה נקראת ריר בעלמא. וגם ידוע ונפסק כן בתב"ש דאין שום חילוק אם הסירכא עבה או דקה כחוט השערה, הכל אחד הוא לענין סירכות. ומכיון שיש לו סירכא צריכין לבדוק ולהסיר הריאה בנחת דייקא ובישוב הדעת נכונה.

וכעת כששוחטין שני שוחטים לערך ששים בהמות לשעה, וגם בודקים אותם השישים בהמות בשעה אחת, ידוע ומפורסם בכל ספרי האחרונים כגון בתשובות מהרש"ק בענין השו"ב מבארדיטשוב שאי אפשר להשחיטה להיות כשרה וכהוגן בענין זה, כי הלא צריך ישוב הדעת לזה, ומי שהיה במקולין במדינה זו ויודע איך מביאים את השוורים הגדולים על המכונה בזו אחר זו, וכמעט שאי אפשר אפילו לבדוק את הסכין בישוב הדעת ובנחת, כי תיכף צועקים הערלים שמעכבין את כל סדר ההילוך של הפאָבריק, והם מבזים אותם, ואי אפשר לשהות ולבדוק את הבהמה בנחת.

ובעיני ראיתי כשהשוחט היה עוד באמצע הבדיקה צעקו שיש בהמה, והוא רץ תיכף להאחרת ומניח זו, ובינתים לוקחים הערלים את הבהמה ומנתחים אותה, ואין לאל ידו לשוב לחזור ולבדוק את הראשונה, וממש לפי דברי הגאון (המהרש"ק) בתשובה כל הבשר בחזקת טריפה ממש. וגם הביא שם באיזה תשובות שבזמן הזה רוב בהמות הם טריפות.

וכאן הבן שואל, מאין להם כל כך בשר להספיק לכל ערי אַמעריקא - למיאָמי, טשיקאָגאָ, קאָליפּאָרניא, לכמה וכמה אניות, אורינוים, קעיטערינגס, רעסטאָראַנטן, האָומ'ס, שהיו מספיקין לכמה בתי חולים וכדומה, ומעולם לא קרה כשצלצלו לשם לשלוח לבשר ויאמרו שאין להם.

ואחר כל זה הרב המכשיר כותב בספרו שהם אינם משתמשים בשום קולות וצדדי דהתירא... איך יאמר שקר מפורסם כזה הנראה לעינים ודעבידא לגלויי, הלא כל הבשר הנשחט היא מגובב מקולות ומקולי קולות, כמו שהוא בעצמו אמר על הבשר חֶלֶק של הרב המכשיר הראשון שבא לכאן בשנת תרצ"ח, ומה אהנו לן רבנן בשחיטתו משחיטת הרב הראשון?

ועתה מקרוב נוסע לכל המדינות עבור הכולל "שלו" ומבזה בזה את בניו שגם בלאו הכי אינם בגדר של תלמידי חכמים. לא עליו יש לנו תרעומות, אלא על עם ה' אשר יראת ה' נוגעת בלבבם, שיניחו להיות רב המכשיר למהדרין מן המהדרין את הגנב הזה.

ואודות הקולות שהנהיג בהשגחה שלו, שלא היו עד עכשיו, נבוא בפרטות במכתב אחר בע"ה, וכעת לא באנו אלא לגלות טפח מה שהעזו פנים חצופות עם הפסק דין שלו לבזות תלמידי חכמים שמוסרים נפשם למען כבוד שמו יתברך, ורק הוא הרואה דרך לפגוע בכבוד התורה עד כדי כך שיש כאלה שהולכים בדרכו לבזות את פני הרבנים בפרהסיה ר"ל. לנו נא ונשובה ולא יהיה עוד פרץ ברחובותינו אכ"ר.

הכותב בלב נשבר ונדכא

מכתב יט

קול קורא שיצא על ידי אחוזת השוב"ם שנדפס בירחון תורני "המאור" ובירחון "אוצרות ירושלים" וב"דאָס אידישע ליכט" (י"ל בשנת תשל"ז)

קריאה נמרצה להתעוררות דחופה להסיר המכשולות הרבים והנוראים בשחיטה ובניקור בכל רחבי אַמעריקא

כל ענין השחיטה באַמעריקא היא ענין של כפיה. הרב המכשיר והשו"ב כפויים מבעלי בתי המטבחים האומרים להם תמיד נרפים אתם נרפים, בעלי בתי השחיטה והקצבים כפויים הם מפחד תמיד, שמא יעלה להם הליטרא בשר בפרוטה אחת יותר ויפסידו ממון.

מטרת כתיבתנו היא הצעתנו לייקר את שער הבשר במחיר מספיק להרבות מספר השוב"ם ולהמעיט שעות העבודה, ורק בזה תלוי כל כשרות הבשר.

נתעוררנו מהמאמרים הנדפסים בהמאור מזמן לזמן על דבר המכשולות בשחיטה באיזהו מקומן של זבחים, ובקונטרס האחרון בסיאַטל, ויצא רק על איזה פרט, אבל לא יצא על רוב רובו של הכלל, לא על רוב רובו של כלל הרבנים המכשירים, השוב"ם והקצבים, ובעיקר בעלי בתי המטבחים שהם הם בעלי בתים לא רק על הבהמות והעופות והבשר שלהם, אבל הם הבעלי בתים גם על הרבנים המכשירים ועל השוב"ם ועל כל עניני השחיטה והניקור, ועל פיהם יצאו ועל פיהם יבואו רוב רובם של הרבנים המכשירים והשוב"ם, לעשות מלאכתם, מלאכת ההכשר ומלאכת השחיטה, ללא כל נפקא מינה אם הרב לובש כובע ירוק או כובע של משי, בין אם הוא רק רב על ההכשרה, בין אם הוא רב בביהמ"ד גדול עם מאות מתפללים.

אנחנו כותבי המאמר הזה (שמותינו ידועים להרב הגאון העורך שליט"א, ובאזהרה לו, שבאם יפרסם אותם אז בודאי ישליכו אותנו ממשרותינו, ואנחנו בעלי מלאכה עניים

שאסור לשחוט יותר משש מאות עופות לשעה, וגם יש לכם עדים כשרים שמצאו בוויילאָנְד פּלאָמבּעס לאלפים ולרבבות מונחים הפקר, ולמה אין אתם מפרסמים מעשים תעתועים האלה?!

מדוע לא תגידו ברחובות ובשווקים, איך רבנים מנהיגים מתירים בעד קנאה ושנאה פרטית ובעד בצע כסף ואינם רוצים לעשות סדר בכשרות, ורק רוצים להיות מבקו'לים על כל הבריות, על כל שדרות העם. שאלתי מכם, האם במה שאתם שותקים ומחפים על המעשים האלה תשמרו על כבודכם או תרבו כבוד שמים, ואיזה מהן עיקר, ולכן הדרך הנכונה בזה להתרות בבעלי המכשירים שיתקנו מעשיהם המקולקלים או לפרסם ברבים מעשיהם.

הנה הדפיסו ב'איד' כמה מאמרים אודות הבזיון והגנאי של אלה המכנים את עצמם הרב. נו, השאלה היא, וכי מוכר השמן שנותן איזה אגורות כסף להרב מממונן של ישראל שגזל וחמס כל הימים, ולקח ביוקר את השמן הזה באומרו שמוכר שמן כשר משעת כתישה שלא היה ולא נברא, ואחד ממכשירי הבשר אומר בפירוש שלפעמים מכרו שמן טריפה, ואמר זה לאיזה מחברי וועד הכשרות. גם המזכיר של התאחדות הרבנים קורא את עצמו הרב בכל פעם, וגם גבאי קורא את עצמו הרב, וכי בשביל שהוא עוסק במסחרים שונים וגם כותב פתקאות הנהו רב?

ולכן תראו לעשות סדר ולמחות על כל הנ"ל, דאי לאו הכי מה לכם להונות את הבריות בהוועד שלכם ותשימו סוף לכל וועד הנ"ל...

כה דברי הנוערים כאש שלהבת י-ה. ה.ג.ר.

מכתב יח

מכתב מהאדמו"ר מקאסאן שליט"א (י"ל בשנת תשכ"ג בערך)

שיטת רבינו הקדוש שליט"א [ז"ל], מזייפים בשם התאחדות הרבנים. אנשי בליעל ובראשם הרב שהוציא פסק דין נגד לוחמי מלחמת ה', וגרמו ממש להחרים את הרב מוואוידיסלאו שליט"א [ז"ל] שהיה מוכרח לקבל נזיפה שלא יאבד פרנסתו מהתאחדות הרבנים, ושידחו מחוץ לחומת ישיבת סאַטמאַר את בניהם של יראי ה' באמת. אבל אותם התלמידים שהולכים לבתי בווייליאמסבורג, כאשר העידו ע"ז הפאליציי, נשארו בהישיבה. וכן הבעלי מאַפּיא נשארו בהקהילה.

והתירו עבודה זרה, שהכסף יענה את הכל וזהב מטוהר ... ר"ל. וזה עשרים שנה שהרב ... נוסע בהמדינה לקבץ כסף עבור ישיבת ... שלא היה ולא נברא, ומרגלא בפומה דאינשי בכל מקום בואו, הנה בעל הישיבת "מיר" בא אצלינו.

אמיתית, בלי כל חכמות ופשרות, ואם תבוא התעוררות כזו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אז בודאי גם בעלי השחיטה יתנו אל נפשם בקלקולים רק למען הכסף יענה את הכל, וסוף כל סוף בעלי בתי השחיטה והקצבים הנם העושים חיל ועשירות מכל ביזנעס הכשרות הזו, ולא השוב"ם, ולא הרבנים המכשירים.

בכל יום ויום הקלקלה מרובה מחברתה, כי בתחלה היו צועקים שלא טוב הדרך, כאשר נבאר החששים האמתיים אשר כל שו"ב יודע רק שירא לדבר, ועכשיו הורע הדבר ששוחטים במהירות מאד ומי שאינו רוצה לשחוט כל כך, מפני שהוא דחיל חטא, צועקין עליו, שוטה, בטלן, ובנקל יכול לאבד פרנסתו אם לא יציית, כי הכוח מונח ביד הבעלי בתים, והרבנים אם כבר רוצים לתקן, אינם יכולים לעשות כלום, להציל העשוק מיד עושקו, ודוחים אותו ממקומו ונשאר בלי פרנסה.

וכל זה מפני החפזון הנורא בשחיטה, שהכל מוכרחים לעשות רצון הבעה"ב, ונכשלים ומכשילים. ואמרו לנו כמה מהשוב"ם אשר אינם רוצים לפרסם את שמותם, כי יראים הם לאבד את פרנסתם, כי שום רב מכשיר אינו יכול לראות את המכשולים הגדולים, נבילות וטריפות ממש, שנתערב בתוך השחיטה, רק השוחט בעצמו יודע.

השו"ב במהירותו הגדולה לשחוט הרבה, הרבה פעמים אינו מבחין בין חי למת, וכמה וכמה מכשולים אשר אי אפשר לפורטם, באים מחמת שגעון המהירות. כמה מהשוחטים אשר עובדים שעות הרבה בלי הפסק, אבריהם כבדים עליהם שכמעט אינם יכולים לזוז באצבעותיהם, ואיך יש להם הרגשה אחר שחיטה כזו.

אנחנו שואלים את כל ירא ד', למה אם קונים אתרוג מהדרים אחר המובחר שבמובחרים, אפילו אם אין די כסף, אלו מהדרים על מצת מצוה שיהיו החטים טחונות ברחיים של יד, וכן בכל מצוה ומצוה, כאשר יאות לחסידים ואנשי מעשה, ורק במה שאוכלים בכל יום ויום, בזה מתנהגים כמו הקל שבקלים, ולמה אין אנו מרעישים בחוצות על העוול הזה?

אף אם יאמרו קצת מהעוסקים במלאכת הקודש שהם יכולים לשחוט באופן כזה, ויהיה כשר, הנה ראשית יש בין השוחטים אשר אין יכולים לשחוט במהירות, ועם כל זה שוחטים, רק שלא לאבד פרנסתם, ואלו בודאי מכשילים את הרבים.

שנית, אין אנו רוצים שחיטה של שעת הדחק, רק שחיטה מהודרת. העצה לזה היא רק שהרבנים הגאונים שליט"א שאינם מטפלים בהכשרים, יגזרו גזירה חמורה שאין לשום שו"ב לשחוט יותר מחמש מאות, ואם ימצא מי ששחט יותר מסכום זה, אז אין עונשין אלא אם כן מזהירין, ובפעם השניה יש להעביר אותו משחיטתו.

דטפלי תלי' בן, שוחטים ובודקים באמערקא, זה רבות בשנים.

יש מאתנו שמגולחים למשעי ובלבוש מאדערני אבל בעלי זקן ופיאה, ויש מאתנו חסידים ואנשי מעשה, כולנו בראש וראשונה יראי ה' מרבים, כנפסק בשו"ע, ובעת שהחלטנו ללמוד מלאכת השו"ב ידענו שאנו הולכים לעסוק בעבודת הקודש בכל כוונת המצוה ובכל הרתת והפחד, להאכיל לבני ישראל שחיטה כשירה וטהורה, אבל מיד אחרי זמן ראינו שנעשינו לסתם מכוונות, מאשינען בלע"ז, העושים את מלאכתם לפי הדרכת הקצבים, ללא כל הרגש וללא כל רצון וכוונה לעשות כחפצנו, והננו סתם פועלים שפלים משועבדים בגוף ובנשמה לבעל הבהמות, שהוא הוא הרודה בגופנו ובנפשנו, ומי שרק נוטה מן הדרך שלו כמלא נימא, אז מיד יאמר לו, איני רוצה בבטלנים ובעצלים המפסידים את ממוני.

נחמתנו היתה בתחילה שהן יש רב מכשיר על גבינו והכל נעשה בהסכמתו ובהדרכתו, אבל גם התקוה הזו נשארה מעל ונוכחנו לדעת, שהרב המכשיר הוא גם כן נכנע ומשועבד לבעל השור, ואינו מרהיב עוז בנפשו לעשות דבר שלא כרצונו. החילוק הוא שהשו"ב הוא פועל עני העובד קשה בזיעת אפו עבודת הפרך ממש, ואם בעל השור ישלחנו ריקם ויצטרך לחפש פרנסתו אצל אחר, הרי גם שם יהיה מוכרח לעבוד אותה העבודה ובאותה המדה, אבל הרבנים המכשירים, ברוב המקרים, השתעבדו לבעל השור מרצונם הטוב, משום ממון שאינו נחוץ לו, שהרי יש להם הכנסה טובה מעסקים צדדיים ומהמתפללים ומהחסידים שלהם, ובפרט בעלי המכשירים המתעשרים והולכים ממסחר או מבתי מושב זקנים.

אנחנו הכותבים נתנו אל נפשנו שאף על פי שהננו רק פועלים משועבדים, אף על פי כן הלא הננו גם כן הגרמא בנוק המלך הקב"ה. גמרנו על כל פנים לצאת בשער בת רבים עם מכאובי ויסורי נפשנו, לעורר את כל החרדים על דבר ד', על המכשולות העצומים אשר הרבה מבני ישראל נכשלים בהם במאכלות אסורות ומסופקות על ידי השחיטה וההכשרים. אולי יתעוררו רבים לתקן המצב והיה זה שכרנו.

במקום הזה עלינו להודות בתודה כפולה להרב הגאון העורך שליט"א שנעתר לבקשתינו לפרסם המאמר הזה ששום עתון ושום ירחון ואף הכשרים שבהם, לא ניאותו להדפיס, וטעמם אתם, ואין לחייבם, כי מי זה יכול לצאת במלחמה עם כל העולם.

מעבר מזה בטוחים אנחנו שלא רק השוב"ם המשועבדים, אלא גם הרבנים המכשירים, לבם דאבה מני עוני, ובדכדוכי נפשם כולם מסכימים לתקן המכשולות הגסים, אלא שהדחיפה צריכה לבוא מבחוץ, מיראי השם שרוצים בכשרות